

L i z B e h m o a r a s

L A L E
P U D D I N G
S H O P

—
Türk
Edebiyatı
Roman
—

Liz Behmoaras, İstanbul doğumlu, çevirmen, gazeteci ve yazardır. Çeşitli yayınevlerinde edebi eser çevirmenliği, çeşitli yerli ve yabancı yayın kuruluşlarında serbest gazetecilik yaptı. Başlıca eserleri arasında, *Türkiye’de Aydınların Gözüyle Yahudiler*, *Yüzyıl Sonu Tanıklıkları* başlıklı röportaj derlemeleri; *Kimsin Jak Samanon?*, *Mazhar Osman Kapalı Kütudaki Fırtına*, *Bir Kimlik Arayışının Hikâyesi*, *Suat Derviş* adlı biyografileri; *Sevmenin Zamanı*, *Sen Bir Başka Gittin* ve *Alman Subayın Evi* adlı romanları sayılabilir.

Lale Pudding Shop

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Sevmenin Zamanı
Sen Bir Başka Gittin
Suat Derviş
Alman Subayın Evi

LALE PUDDİNG SHOP

Yazan: Liz Behmoaras
Editör: Sevim Erdoğan

Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Mart 2020 / ISBN 978-605-09-7165-1
Sertifika no: 11940

Kapak tasarımı: Geray Gençer
Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL
Tel: (212) 446 05 99
Sertifika no: 20699

Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Lale Pudding Shop

Liz Behmoaras

Metin'e...

Onlar dünyayı giyindikleri, yaşadıkları gibi bir yer yapmak, kendilerine benzetmek istiyorlardı. Yirmili yaşlarındaydılar ve aile yuvalarını terk edip her neresi idiyse yaşadıkları şehri Katmandu'dan ayıran binlerce kilometreyi tepmekten ürkmüyorlardı.

Onlara hipli ya da çiçek çocukları deniyordu.

En çulsuzları otostop yapıyordu. Daha becerikli olanlar, ceplerinde üç beş kuruş bulunanlar, minibüs kiralayıp onu günün modasına en uygun şekilde rengârenk boyuyor ve süsleyip yola koyuluyorlardı. Ya da Amsterdam'daki Goa durağından kalkan, *Who*'ların bir şarkısında sözü edilen uyuşturucu maddelere atfen, "*Magic Bus*" adlı otobüse biniyorlardı.

Anadolu'nun bozkırlarını, Kapadokya'nın peribacalarını, İran'ı ve Afganistan'ı geçtikten sonra Himalaya Dağları'nın çevrelediği Katmandu'da son bulan bu çılgın yolculuğun, biraz soluklanmak, bazen de biraz para toplamak için kaldıkları ilk durağı, İstanbul'da Sultanahmet Meydanı ve civarıydı.

Özellikle de adını "Pudding Shop"a çevirdikleri bir muhallebici.

Orada ve başka yerlerde rastladıkları gençlerle, kaçınılmaz olarak bir etkileşime giriyorlardı... Türkiye'de ise basıkıyı, eşitsizliği ve geri kalmışlığı kendine yakıştıramayan ve buna karşı çıkmak için her türlü bedeli ödemeye hazır bir

gençliğin çoktan başlamış olan arayışı artık doruk noktasına ulaşmıştı.

Haliyle bir romana konu olmaya değecek kadar ilgi çekici bir etkileşimdi bu.

Bu bir roman... İçinden, Türkiye’de ve dünyada altmışlı yılların neredeyse tüm düş ve serüvenlerinin geçtiği... Başkaldırmalar, aşklar, tehlikeli oldukları kadar coşku dolu deneyimler, dünya istenen şekle girene kadar inatla, ısrarla aykırı yaşama kararı ve tüm bunların getirdiği düş kırıklıkları.

Ama roman diye bir şey var mı, az ya da çok maskelenmiş yaşamöykülerinin bir toplamı, bir karışımı, bir sentezi olmayan?

Sözünü ettiğim olayların ve kişilerin bazıları kurgu, bazıları ise değil. Kişilerden gerçekten yaşamış olanların adlarını değiştirip izlerini iyice bulanıklaştırdım elbette. Fakat hepsinin gerçek adları bende saklı ve birkaçı dışında onları hep büyük bir sevgiyle anıyorum.

Zira Türk ya da yabancı olsunlar, bu gençlerin her birinin, 20. yüzyıla damgasını vuran büyük değişimlere minicik dahi katkısı bulunmuştur.

Cenazeye katılanların her biri, mezarlığın değişik noktalarında ve değişik konumlarda dururken bir satranç tahtasının üstünde sabit birer taş gibiydiler. Kimileri piyondu, kimileri kale ya da at veya fil. Tabii bir vezir, bir de şah vardı aralarında. Romanın ilk sayfalarında görünmez bir el tarafından harekete geçirildiler... Ve tıpkı bir satranç oyununda olduğu gibi kimileri sadece bir iki kare ilerletildi, kimilerine çok önemli manevralar yaptırıldı, ama hepsi romanın seyrinde bir rol üstlendi.

“Bir mikrop temizlendi”

Öylece ölüp gidemeyiz, insanın en azından şarap ve
şiire ihtiyacı vardır.

Yolda, Jack Kerouac

Leyla mezarlığa en son gelen oldu.

Kozlu Mezarlığı'nın en ücra köşesinde açılan çukurun etrafındaydılar. Sırtlarında işlemeli Şile bezinden bol bluzları, başlarında nakışlı şapka, bone veya çiçekten taçları, ellerinde çiçekleriyle... Leyla'nın tanımadığı biri bir gitar tutuyordu, en önde duran Tommy ise kırmızı kaplı kalınca bir kitap... Kimileri aralarında alçak sesle konuşuyor, kimileri de meraklı gözlerle etrafa bakıyordu. Leyla onlara karışmayıp biraz geride kalmayı tercih etti.

Kim buldu ve haber verdiyse bir imam birkaç adım öne çıkıp dua okumaya başladı. Etrafındakiler anında suskunlaşıp dinlediler. İmam duasını bitirip geri çekilince, Tommy mezara yaklaştı. Onun, ortadan ayrılmış uzun sarı saçları ve uzun sakalı, dingin ve biraz da hüzünlü ifadesiyle, Rönesans dönemi portrelerdeki İsa'yı andırdığını düşündü Leyla. Tommy ise bu benzetmeden habersiz, etrafına bakınıp İngilizce, “Müslüman'dan sonra, bir de Hıristiyan ve Yahudi duası okumak istiyoruz müsaade ederseniz” dedi ve kimse karşı çıkmayınca, elinde tuttuğu dua kitabına bakarak tane tane okumaya başladı:

“Our father, which art in heaven, Hallowed be thy Name. Thy kingdom comes... Thy will be done, in earth as it is in heaven.”¹

Kefenle sarılı beden usulca mezara indirilirken, *“For ever and ever”²* diye bitirdi.

Ardından oluşan sessizliği cılız bir hıçkırık delip geçti...

Ağlayan, bol ve uzun işlemeli bir gömleği, bir o kadar bol ve uzun siyah eteğin üstüne giyerek, her zaman yaptığı gibi kilolarını gizlemeye çalışan Lilian'dı. Yanında duran, onun tam aksine göze batacak kadar zayıf, gözlüklü, kıvrık kızıl saçlı Alexis, sırtını sıvazladı ve bir adım ilerleyip Fransızca, “Ben de arkasından ‘Kadiş’ duasını okumak istiyorum” dedi. Bu kez de, cüssesinden beklenmeyecek kadar gür ama ağlamaklı bir sesle, ezberden söylediği Aramice kelimeler yankılandı havada, tüyler ürpertici bir hüznle; Leyla, “Hayret, bizim katıksız devrimci solcu Alexis, demek bu vesileyle Yahudiliğini hatırladı” diye düşünmekten kendini alamadı...

Duası bitince Alexis Lilian'ı elinden çekerek mezara yaklaştı, bir kürek alıp tabutun üzerine toprak attı. Etrafındakiler de bunu beklercesine, yeni açılmış çukuru kürekler dolusu toprakla ve ellerinde tuttıkları karanfillerle kapatmak üzere, peşinden adeta sıraya girdiler.

Lilian ise karanfilleri atarken, İngilizce Halil Cibran'dan bir özlü söz söyledi titrek sesiyle:

“Ve deliliğimde hem özgürlüğü hem güvenliği buldum; yalnızlığın özgürlüğü ve anlaşılmazlığın güvenliğini, bizi anlayınlar bizden bir şeyleri tutsak ederler çünkü.”

Hemen ardından, önceden programlanmış gibi, gitar eşliğinde bir başkasının sesi duyuldu:

1. Göklerdeki Babamız, Kutsal olsun Senin adın. Krallığın gelsin Senin, gökte yerde arzun olsun.

2. Sonsuzluktan sonsuza dek.

*“All the leaves are brown
And the sky is gray
I’ve been for a walk
On a winter’s day ...”*³

Genç adam, yavaş yavaş, biraz da tereddütlü başlamıştı; etraftan hiçbir müdahale gelmeyince sesi giderek yükseldi, sonunda da hemen herkes koro halinde ona katıldı. Leyla da buna niyeti yokken şarkının birkaç notasını mırıldanmadan edemedi.

*“California dream
California dream...”*⁴

Ancak bu doğaçlama konser uzun sürmedi; zira mezarlık sorumlusu, yönettiği alanın kim bilir hangi köşesinden çıkagelip gitar tutanın yanına yaklaştı. “Şarkı yok! Burada olmaz, burada olmaz! Günah, günah!” diye olanca sert bir sesle bağırıp parmağını hızla birkaç kere salladı. Sonra diğerlerine de dönüp, “Olmaz burada. Günah! Günah! Yok şarkı!” diye tekrarladı. Bozuk bir Türkçeyle konuşursa bu yabancıların onu daha kolay anlayacaklarına inanıyor olmalıydı.

Gitarın tınısıyla şarkıyı söyleyen sesler giderek yükseldikleri gibi uysalca giderek alçalıp sustular. Birkaç cılız alkış yükseldi. Birileri son söyleyene hitaben, “Bravo Erol!” diye bağırды. “Ha demek bu Türk’müş, hiç tahmin etmezdim...” diye geçirdi aklından Leyla.

Topluluk dağılmaya başladı. Tek tük İngilizce, Almanca, Fransızca, Türkçe konuşmalar yükseliyordu uzaklaşanlardan; Pudding Shop’a gitmekten, koyu bir çay ya da bir bira içmekten veya meydanda kalıp para toplamaktan söz ediyorlardı...

3. Tüm yapraklar kızıl renkte / Ve gökyüzü gri / Bir kış günü / Yürüyüşe çıktım.

4. Kaliforniya rüyası / Kaliforniya rüyası.

Leyla olduğu yerde kalmıştı, zira tam olarak ne yapacağına henüz karar veremiyordu. Onları izleyip Pudding Shop'a mı gidecekti, yoksa Beyoğlu'na dönüp "Tımgıt" a⁵ çalışmaya mı? Nedenise ürperdiğini hissetti, omuzlarını kıstı, ellerini ovuşturdu... Biraz ötede, birkaç kez, peş peşe ve hep aynı yönde, adeta ısrarla flaşlar patlıyordu. Merak edip o yöne baktı. Mezarın bayağı gerisinde duran, esmer, pos bıyıklı, sakalı uzamış, neredeyse heykel gibi kıpırtısız, tıknaz, yaşlıca bir adamdı flaşların hedefi olan. Fotoğrafçı ise gençten biriydi; bir iki kere daha çektikten sonra, makinesini omzuna çapraz asıp adama yaklaştı.

Leyla durduğu yerden konuşmalarını duydu:

"Söylemek istediğiniz bir şey var mı bey amca?" diye soru genç adam

"İyi oldu diyeceğim. Çünkü bir mikrop temizlendi" diye yanıtladı yaşlıca olanı.

"Merhume yakınınız mı oluyordu?"

Kısa bir sessizlikten sonra, "Kızım oluyordu..." dedi adam kelimeleri adeta güçlkle telaffuz ederek.

"Başınız sağ olsun! Yani mikrop derken... Kızınız Perran'dan bahsediyorsunuz, öyle mi?" diye üsteledi öteki makinesine yeniden davranarak.

Demek fotoğrafı çekilen, Perran'ın yüzünde bir korku ifadesiyle, sesi neredeyse titreyerek sözünü ettiği babasıymış. Öteki de ne diye densizlik edip adamı soru yağmuruna tutuyor ki?

"Yok artık benim Perran adında kızım... Hadi delikanlı, hadi işine! Foto moto da istemem... Bak hâlâ çekiyor! Ne çekip duruyorsun be! Ulan Karagöz Hacivat mı oynanıyor burada? Zaten az önce bir kepezelikti gitti. Şarkılar, markılar... Bir göbek atmadıkları kaldı. Ne biçim insanlar bunlar ya!"

Bağırdıkça öfkeleniyor, öfkelendikçe bağırıyordu adam.

"Tamam, tamam, çekmiyorum artık... Şey... Perran esrar yüzünden öldü diyorlar da..."

5. Türkiye Millî Gençlik Teşkilatı'nın kısaltması olan TMGT'nin o dönem gençler arasında söylenişi.

“Ulan git işine dedik ya! Neden öldüyse öldü. Sana ne be?”

Adam kabaydı, saldırganı ama belli ki sadece sözde. Genç gazeteci bunu görüp cesaretlenmişti anlaşılın, adamın ikazlarına rağmen yerinden kıpırdamadı. Bir hamle daha yaptı:

“Hipiliğe özenmiş dediler, doğru mu?”

“Evet, doğrudur. Hipilik miymiş neymiş o pis hastalığa tutulmuştu, aklınca hür olarak yaşayacaktı. Ne biçim yaşamaksa bu! Su testisi su yolunda kırıldı işte. Olacağı buydu.”

Sesi titredi birden, gözlerini bir noktaya dikti, sustu. Gazeteci herhalde daha başka bir şey öğrenemeyeceğini anlamıştı; sanki boş durmamak için, servi ve işde ağaçları arasında, bazıları sade bazılarıysa lale, gül, kavuk, kandil gibi süsler taşıyan suskun mezar taşlarının değişik açıdan fotoğrafını çekmeye koyuldu.

Onu izleyen Leyla sesini biraz yükselterek, “Her dinden dualarla uğurlandı Perran. Kalbi temizdi, sadece dilediği gibi yaşamak istedi. Şimdi yattığı yerde nihayet huzur bulur umarım” dedi sanki ikisine de hitaben. Perran’ın babası ile gazeteci dönüp ona baktılar.

Önce babası bir tür kinle, “Sen ne konuşuyorsun öyle, avukatı mısın nesin?” diye tersleyip “Her dinden duaymış, yok bilmem neymiş, boş versene sen bunları! Mikroptu o mikrop!” diye tekrarladı; ardından bir şeyler daha söyleyecekmiş gibi boğazını temizledi ama sonra konuşmaktan vazgeçerek arkasını dönüp uzaklaştı.

Gazeteci ise Leyla’ya yaklaştı. “İyi tanıyor muydunuz bu Perran denen kızcağzı?” diye sordu.

“Birkaç kere görmüşümdür... Arkadaşlarla hep buluşulan yerde ayaküstü lafladığımız olmuştur...” diye yanıtladı Leyla.

Aslında tam öyle değildi. Leyla, epey iyi tanımıştı Perran’ı. Kız hep biraz içkili gibiydi. Her zaman çok konuşuyordu. Sürekli sigara içiyordu. Önceleri bir iki kere yanına gelip sigarası için ateş istemişti, herkesten istediği gibi. Nedense hiçbir za-

man yanında ateş olmazdı. Dipleri kopkoyu olan saçlarını oksijenle açmıştı. Bazen diğerlerine özenip uzun bir kaftan, işlemeli bir yelek, İspanyol paça pantolon, bazen de tombul bacaklarını iyice ortaya koyan, geniş kalçalarını sımsıkı saran kıscak bir etek üstüne önü iyice açık bir bluz giyiyordu. Tırnakları aşırı uzundu ve yer yer dökülen sedefli çingenepebesi ojeyle kaplıydı çoğu zaman; gözkapaklarına da kocaman ve kıvrık sahte kirpik yapıştırmayı hiç ihmal etmiyordu. Ona, Pudding Shop müdavimleri tarafından Hipilerin Kraliçesi unvanı verilmişti. Leyla nedenini merak edip sorduğunda, “Çok güzel dans ediyor ve hep çok içten gülümsüyor” yanıtını almıştı, bu yanıt-taki ciddiyet payını tam kestiremeden.

Belki orada Türkçe konuşabileceği nadir kişilerden olduğu için, belki de sadece kendisinin bildiği başka bir nedenle, Pudding Shop'ta her gördüğünde Leyla'ya yanaşıyor, kendisine az ya da çok açılma ihtiyacı hissediyordu. Hatta bir keresinde kendisini adeta esir almış, dakikalar boyunca ve büyük bir heyecanla bir tür modern Sindirella masalı anlatmıştı... Gece vakti otobüse binip terk ettiği İzmir'i, ailesinin yaşadığı İkiçeşmelik semtini, gaddar babası ile acımasız üvey annesinin baskısını, hakaretlerini, dayaklarını, üvey kardeşlerinin kıskançlığını, kötü davranışlarını...

Konuşurken, tükürük bezlerinin aşırı ifrazatından olacak, alt dudağının kenarından hep biraz salya aktığını ve bundan dolayı ona bakarken tiksinti duyduğunu da hatırladı Leyla. Almış olduğu yaralardan dolayı kıza müthiş acıdığını ve ona yardım etmeye çalıştığını da...

Muhtelif arkadaşlarından biraz İngilizce, biraz da Fransızca öğrenmiş olduğunu söyler dururdu Perran; ilerde “kurslara gidecek” lisan bilgisini ilerletmek, sonra da ya Türk Hava Yolları'nda “hostes” ya da bir otelde, “resepsiyonist” olmak gibi hayalleri de vardı. Ama işte bütün bu hayaller, sefil bir pansiyon odasında son nefesini vermesiyle balon misali sönüp gitmişti.

Leyla dün Pudding Shop'a uğrayıp hep yaptığı gibi girişteki panoya bir göz attığında, dikkatini ilk çeken Perran'ın adının geçtiği ilan olmuştu:

“Kardeşimiz, Hipilerin Kraliçesi Perran öldü. Yarın onu hep birlikte Kozlu Mezarlığı'nda uğurlayacağız. Herkes merasime davetlidir. Gitarı, santuru, flütü olan varsa, onlarla gelsinler. Keşke yakabilseydik, ama burada buna izin vermiyorlarmış...”

Cenaze ve defin işlerini hipiler mi organize etmişlerdi? Yoksa zaman zaman onlarla çalışan rehber Macit mi? Belki de İzmir'den gelen ailesi bizzat ilgilenmişti.

Leyla, son gördüğünde çok zayıflamıştı Perran. Alışılmadık bir sertlikle bakan gözleri aşırı parlıyordu, gözaltlarında da koyu halkalar oluşmuştu. Hareketlerini sanki senkronize etmekte güçlük çekiyordu. Yanında erkekler, kızlar vardı. Hepsi yabancıydı. Kız uzaktan, “Merhaba ablacığım sana güzel haberlerim var” diye bağırmış ama bir türlü yanına gelmemiştir o güzel haberleri vermeye. Sanki yanına gelmemeye özellikle dikkat etmişti.

Leyla da bir ara Tommy'ye, “Nesi var bunun? Hali bitap görünüyor” demiştir.

Tommy her zamanki tatlı ve hafif alaycı gülümsemesiyle yanıtlamıştır:

“Sen onu dert etme, fazla da işine karışma Leyla, karması ne ise odur. Bir Hint atasözü der ki ‘Yardım almaya alışanlar, gün gelir buyruk almaya da alışır.’ Oysa o buyruk almamak için evinden kaçmıştı, değil mi?”

“Ama o şimdi galiba uyuşturucu filan kullanıyor, dozunu ayarlamasını da bilemiyor...”

“Hangimiz tam olarak biliyoruz ki? Şansı varsa bir şey olmaz, yoksa da...” Biraz mahzunca ellerini iki yana açmıştı, çaresizliğini göstermek istercesine...

Bundan elli yıl kadar önce, dünyanın dört bir yanından gençler, Katmandu'ya doğru uzun ve tehlikeli bir yolculuğa çıktılar. Keşif ya da kendinden kaçış... Sebebi ne olursa olsun amacı dünyayı güzelleştirmek olan bu yolculuğa çıkan o genç insanlar tarihe “hipiler” ya da “çiçek çocukları” diye geçti...

Katmandu'da son bulan bu çılgın yolculuğun en önemli duraklarından biri İstanbul, onun simge mekânı ise Sultanahmet'teki Lale Pudding Shop adını verdikleri muhallebiciydi. Hipilerin yolculuğu Türkiye'de eşitsizliğe ve geri kalmışlığa karşı her türlü bedeli ödemeye hazır bir genç kuşağın arayışıyla kesişti.

Ailesinin açtığı yaraları sarmak için ülkesinden kaçan Tommy, kendini sevecek bir Türk koca arayan Lilian, kansız devrim hayalleri kuran Alexis... Hayatını kaybetme pahasına hipilere öykünen Perran... Kendini protest müziğe adayan Erol, her türlü değişime karşı çıkan muhafazakâr gazeteci Ogan... Ait olduğu farklı dünyaları hiçbirine ihanet etmeden birleştirmeye çalışan Leyla... Hepsi Lale Pudding Shop'ta buluşacaktı.

Gazeteci, çevirmen, yazar Liz Behmoaras'tan hipileri, Türkiyeli 68 kuşağının düşlerini ve yaşadıkları serüveni anlatan, etkileyici bir roman.

tavsiye edilen
KDV'siz
satış fiyatı

₺ 33

Sertifika no: 11940

ISBN 978-605-09-7165-1

9 786050 971651

DK
Doğan
Kitap